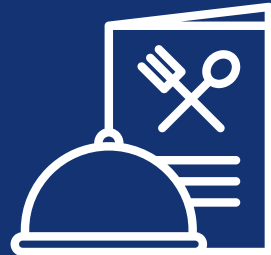
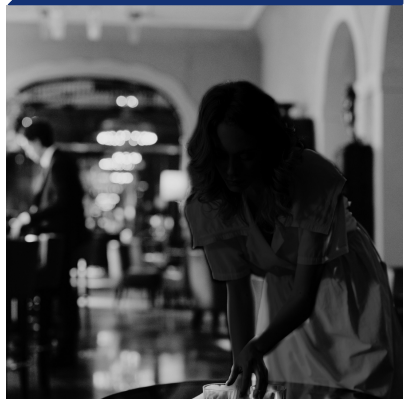

МОЖЕБИ И ТИ СИ ВОВЛЕЧЕН ВО ТРУДОВА ЕКСПЛОАТАЦИЈА ВО СЕКТОРОТ ЗА ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЛСТВО

Водич за работодавачи од секторот за
туризам и угостителство за спречување на
трговија со луѓе со цел трудова
експлоатација

Копинансиран од
Европската Унија

ЕВРОПСКА УНИЈА

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Копинансиран и
имплементиран од
Советот на Европа

БИЗНИС КОНФЕДЕРАЦИЈА
НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

За водичот

Угостителската индустрија, и покрај нејзиниот фокус на удобноста и услугата на клиентите, често се соочува со скриен сериозен предизвик: трговија со луѓе. Работна сила од различни земји, сезонските флукутации и потпирањето на посредници за вработување се едни од главните олеснителни околности за трговијата со луѓе да може да навлезе во оваа индустрија. Овој водич ги опремува работодавачите со знаењата и алатките потребни за да се спречи трговијата со луѓе со цел трудова експлоатација во нивните бизниси, поттикнувајќи одговорна и етичка работна средина која ги штити вработените и гради посилна репутација за бизнисите.

01 Проценка на ризик

02 Добри практики

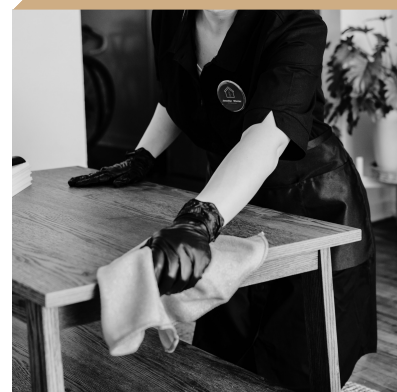
03 Препорака од Советот на Европа

04 Студија на случај

05 Пријавување

Проценка на ризик

ПРВИОТ ЧЕКОР ВО БОРБАТА ПРОТИВ ТРГОВИЈАТА СО ЛУЃЕ Е ДА СЕ РАЗБЕРАТ РАНЛИВИТЕ СТРАНИ. НЕКОЛКУ ОБЛАСТИ СО ВИСОК РИЗИК ВО СЕКТОРОТ ЗА ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЛСТВО СЕ:

- **Услуги со поддизведувачи:** персоналот за хигиена, кујна, перална и обезбедување често е вработен од поддизведувачи. Ограничениот надзор и потенцијалот за неетички практики на вработување од страна на овие агенции го зголемуваат ризикот.
- **Сезонски работници:** Приливот на привремен персонал за време на сезоните со висока побарувачка може да олесни експлоатацијата да помине незабележана.
- **Салони за масажа:** Овие салони често можат да бидат поврзани со трговија со луѓе со цел сексуална експлоатација.
- **Работници мигранти:** Јазичните бариери, непознатите правни системи и очајот може да ги направат работниците мигранти лесни мети за трговците со луѓе.
- **Ресторани :** Високите стапки на обрт на работна сила создаваат побарувачка за лесно заменливи работници. Бизнес моделот на рестораните е заснован на готовина кој може да ја прикрие кражбата на платите и потпирање на понекогаш недокументирана или минлива работна сила која можеби е помалку веројатно да зборува за злоупотреби.

Услуги со поддизведувачи

Сезонски работници

Салони за масажа

Работници мигранти

Ресторани

Предупредувачки знаци

Како работодавач, ваша одговорност е да создадете безбедна и етичка работна средина. Треба да внимавате со кого соработувате, кои компании учествуваат во вашиот синџир на набавка. Еве неколку предупредувачки знаци кои може да укажуваат на трговија со луѓе со цел трудова експлоатација. Бидете внимателни на овие знаци и преземете итни мерки ако се сомневате дека се работи за трудова експлоатација:

ОГРАНИЧЕНО ДВИЖЕЊЕ

- Дали работниците се чувствуваат ограничени во движењето на нивното работно место или домување?
- Дали на работниците им е ограничено заминувањето од работното место?

ДОЛЖНИЧКО РОПСТВО

- Дали сте забележале работници кои се принудени да работат долги часови за да вратат некој навидум бескраен долг?

ЗАДРЖАНИ ПАСОШИ ИЛИ ЛИЧНИ ДОКУМЕНТИ

- Дали некои работници немаат соодветна идентификација или се чини дека не можат слободно да патуваат поради одземени пасоши или документи, особено кога се работи за странци или лица кои не зборуваат македонски јазик?

ЛОШИ РАБОТНИ УСЛОВИ

- Дали работниците се изложени на премногу долги часови, минимални паузи, небезбедни средини или несоодветна плата?
- Дали редовно и соодветно ги плаќате?
- Дали им должите или им одбивате разни одбитоци од платите?

ЗАСТРАШЕНО ИЛИ ПОВЛЕЧЕНО ОДНЕСУВАЊЕ

- Дали некои работници се плашат да проговорат, да побараат помош или да воспостават контакт со очите?
- Дали постои општо чувство на страв или заплашување кај вашата работна сила?
- Дали имате безбеден контакт каде што вашите работници, посебно тие што не говорат македонски јазик, можат да се пожалат без да се плашат од освета или насилство?

Добри практики:

ВРАБОТУВАЊЕ

о Соработувајте со реномирани агенции за регрутирање кои даваат приоритет на етичките извори и правичните работни практики. Спроведете проверки на нивното искуство и референци.

о Секогаш кога е можно, директно ангажирајте персонал, особено за високоризични позиции. Ова овозможува поголема контрола врз практиките за вработување и работните услови.

о Обезбедете јасни и транспарентни договори кои ги наведуваат платите, бенефициите, работните услови и процедурите за поплаки. Обезбедете преводи на јазици разбирливи за вашата работна сила.

о Никогаш не одземајте пасоши или други документи за идентификација. Ова создава чувство на контрола и ја попречува способноста на работниците да ги напуштат експлоататорските ситуации.

СТАНДАРДИ ЗА РАБОТА

о Почитувајте ги сите закони, особено тој за работни односи во врска со минималната плата, додаток за прекувремена работа, периодите на одмор и прописите за здравје и безбедност.

о Понудете правична компензација, бенефиции и можности за напредување. Ова ги поттикнува работниците да останат и ја намалува привлечноста на лажните ветувања.

о Обезбедете безбедна и здрава работна средина со соодветна обука за безбедносни протоколи и опрема.

о Воспоставете јасна и достапна процедура за поплаки за работниците анонимно да ги пријават проблемите. Ова им овозможува да ги изразат проблемите без страв од одмазда.

СВЕСТ НА РАБОТНИЦИ

о Спроведете програми за обука за целиот персонал, вклучително и раководството и надзорниците, за да се препознаат знаците на трговија со луѓе.

о Едуцирајте ги работниците за нивните права и ресурси кои им се достапни, вклучително и Националната телефонска линија за трговија со луѓе.

о Поттикнувајте отворена комуникација и известување за сомнителни активности преку анонимни канали. Ова им овозможува на работниците да бидат активни учесници во спречувањето на експлоатацијата.

МЕНАЏМЕНТ НА СИНЦИРИ ЗА СНАБДУВАЊЕ

о Распрашајте се за работните практики во вашиот синџир на снабдување, вклучувајќи услуги за перење, продавачи на храна, спа услуги и агенции за персонал. Соработувајте со добавувачи кои демонстрираат посветеност на етички извори и правични работни практики.

Препорака КМ/Преп.(2022)21 Усвоена од Комитетот на Министри на Советот на Европа на 27 септември 2022:

Бизнисите имаат **законска и етичка обврска** да ги **гарантираат работничките права** и да ги **заштитат вработените** со директни договори за вработување или преку други аранжмани од експлоататорски практики што вклучуваат трговија со луѓе со цел трудова експлоатација.

Понатаму, тие имаат **одговорност** според Водечките принципи на ОН за бизнис и човекови права **да дејствуваат со должно внимание** и **да преземат мерки против таквите практики** за да не се спроведуваат во нивниот бизнис или во нивниот синџир на снабдување или кај деловните партнери со кои работат во земјата или во странство, вклучувајќи ги и приватните агенции за вработување и ангажирање.

Бизнисите исто така имаат **одговорност проактивно** да ги **проверуваат и проценат условите за вработување и усогласеноста со деловните односи, вклучително и во нивното работење и синџири на снабдување**. Улогата на бизнисите вклучува усвојување и спроведување мерки за олеснување на пристапот до правни лекови за жртвите за каква било штета што ќе се случи. Понатаму, бизнисите имаат потенцијал да им помогнат на жртвите на трговија со луѓе да ја вратат економската автономија.

Студија на случај од реалниот свет: принудна работа во луксузни хотели - Тајланд (2019)

Во 2019 година, истрага на Асошијетед прес (АП) откри мрежа на трговија со луѓе насочена кон работниците мигранти во луксузната хотелска индустрија на Тајланд.

Истрагата откри дека стотици работници мигранти, пред се од Мјанмар, биле подложени на принудна работа додека чистеле хотели со висока класа во Пукет, популарна туристичка дестинација. Клучните фактори што ја овозможува оваа шема за трговија со луѓе:

ВРАБОТУВАЊЕ И ДОЛЖНИЧКО РОПСТВО

Трговците со луѓе вработувале ранливи работници од Мјанмар со ветувања за високо платени работни места. Меѓутоа, по пристигнувањето во Тајланд, им биле одземени пасошите и биле принудени да плаќаат високи давачки за да ги покријат наводните трошоци за регрутирање. Ова создаде циклус на должничко ропство, ефективно заработувајќи ги работниците.

ОГРАНИЧЕН НАДЗОР И ПОДИЗВЕДУВАЧИ

Луксузните хотели ги препуштиле услугите за чистење на подизведувачи. Ограничениот надзор од хотелите им овозможи на овие подизведувачи да ги експлоатираат работниците со минимален ризик од откривање.

ИЗОЛАЦИЈА И КОНТРОЛА

Работниците биле сместени во заклучени студентски домови со ограничено движење. Комуникацијата со семејството им била ограничена, што дополнително ги изолирало и го отежнувало барањето помош.

ПРЕКУМЕРНО РАБОТНО ВРЕМЕ И ЛОШИ УСЛОВИ:

Работниците биле принудени да работат долги часови, често надминувајќи 12 часа дневно, со минимални паузи и несоодветна плата. Условите за работа се пријавени како небезбедни и нехигиенски.

Пријавете

Можеби некои од компаниите кои
пружаат услуги во Вашиот сектор
вршат трговија со луѓе со цел
трудова експлоатација. Доколку
имате сознанија, информации или
сомневање за можна трудова
експлоатација или трговија со луѓе
пријавете на:

192

СОС Линија:
0800 11 111

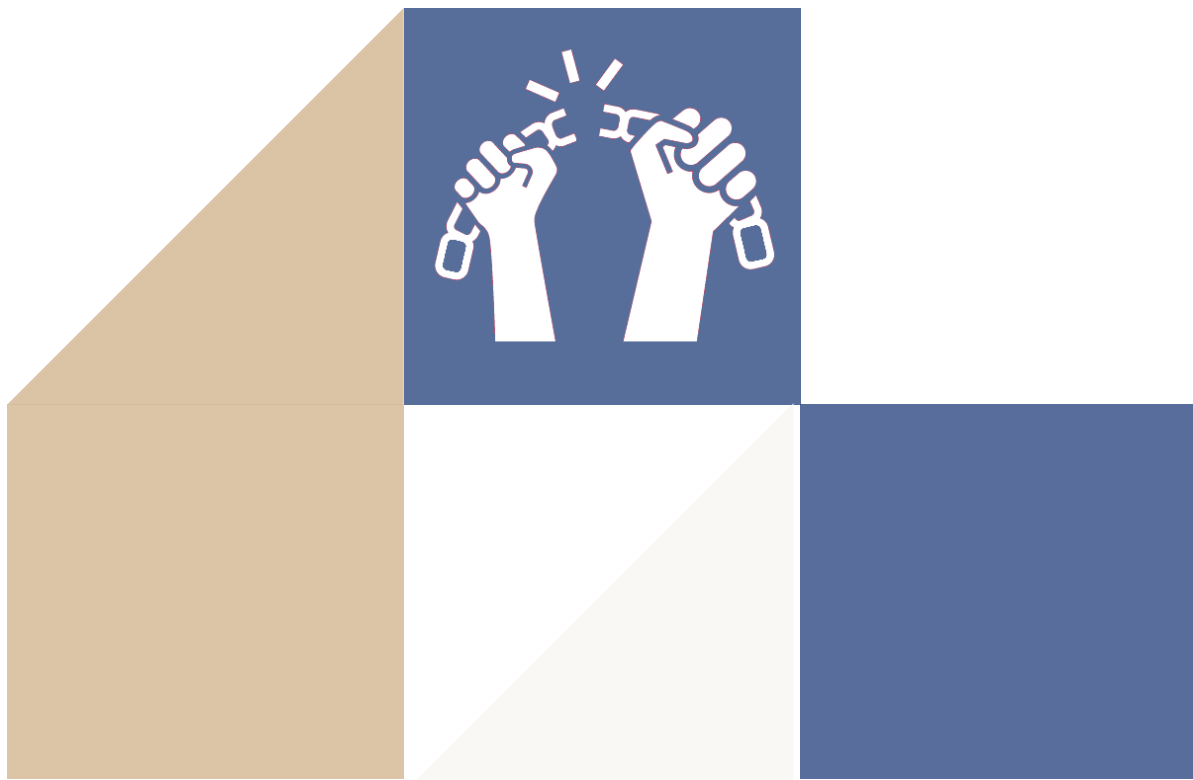

Државен инспекторат за
труд:
151 31

redbutton.mvr.gov.mk

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка на Европската Унија и на Советот на Европа. Нејзината содржина е единствена одговорност на авторот(ите). Изразените ставови во никој случај не може да се сметаат дека го одразуваат официјалното мислење на Европската унија или на Советот на Европа.

Кофинансиран од
Европската Унија

ЕВРОПСКА УНИЈА

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Кофинансиран и
имплементиран од
Советот на Европа

БИЗНИС КОНФЕДЕРАЦИЈА
НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

